

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2021/2022

HISTORIA

Przykładowy arkusz egzaminacyjny (OHIP-C00)
Czas pracy: do 135 minut

GRUDZIEŃ 2020

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2020

Zadanie 1. (0–1)

1.

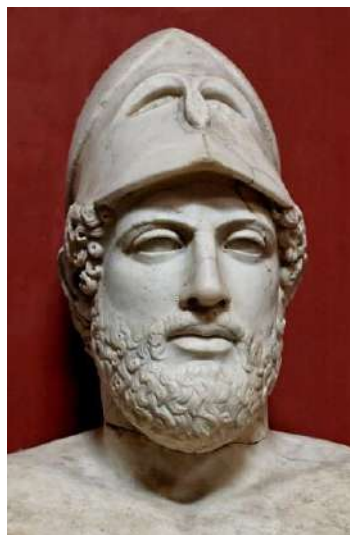
2.

3.

4.

Sztuka świata, red. A. Lewicka-Morawska, t. 1–2, Warszawa 1989.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Na terenie starożytnej Mezopotamii powstały dzieła sztuki oznaczone numerami

- A. 1. i 4.
- B. 2. i 3.
- C. 2. i 4.
- D. 1. i 3.

Zadanie 2. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

Ustrój tego państwa stworzył Likurg. Despotyczne rządy sprawowała rada wysokich urzędników, zwanych eforami. Wydawała ona rozkazy dwóm dziedzicznym królom. Pełnili funkcje najwyższych kapłanów i dowódców wojskowych.

Na podstawie: N. Davies, *Europa*, Kraków 1998.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W powyższym tekście został opisany ustrój

- A. starożytnych Aten.
- B. starożytnej Sparty.
- C. starożytnego Rzymu.
- D. starożytnego Egiptu.

Zadanie 3. (0–1)

Ilustracje

A

B

Historia powszechna. Starożytny [...], Warszawa 2007; www.croatia.hr

Odpowiedz, na której ilustracji (A czy B) przedstawiono budowlę, w której odbywały się walki gladiatorów. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź –

Uzasadnienie –

.....

Zadanie 4. (0–1)

Źródło 1. Brązowa statuetka z końca IX wieku

Sztuka świata, red. M. Małachowski, t. 3, Warszawa 1993.

Źródło 2. Fragment tekstu popularnonaukowego

Już za życia był uważany za idealnego chrześcijańskiego władcę. Prowadził wiele wojen. Powstrzymał zwycięski pochód Arabów w Hiszpanii. Rządził swym państwem mądrze i sprawnie. Nie umiał czytać ani pisać, ale dbał o powstanie nowych szkół i bibliotek. Za jego panowania sztuka i nauka bardzo się rozwinęły.

E. Barska, M. Głogowski, *Najważniejsze postaci w historii świata*, Poznań 2004.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Ilustracja i tekst nawiązują do panowania cesarza

- A. Konstantyna Wielkiego.
- B. Justyniana Wielkiego.
- C. Karola Wielkiego.
- D. Ottona III.

Zadanie 5. (0–1)

Uporządkuj podane poniżej wydarzenia, tak aby utworzyły poprawny związek przyczynowo-skutkowy. Wpisz litery w kratki we właściwej kolejności.

- A. Działalność misyjna biskupa Wojciecha wśród Prusów.
- B. Wykupienie ciała biskupa Wojciecha przez Bolesława Chrobrego.
- C. Pielgrzymka cesarza Ottona III do grobu świętego Wojciecha.
- D. Zamordowanie biskupa Wojciecha.
- E. Kanonizacja biskupa Wojciecha.

Zadanie 6. (0–1)

Sztuka świata, red. M. Małachowski, t. 3, Warszawa 1993.

Podaj nazwę stylu architektonicznego, który reprezentuje budowla na powyższej fotografii. Uzasadnij swoją odpowiedź. Podaj jedną cechę stylu widoczną na ilustracji.

Nazwa stylu architektonicznego –

Uzasadnienie –

.....

Tekst do zadań 7. i 8.

Fragment tekstu popularnonaukowego

W czasie rządów tego władcy mennica zaczęła produkować monety, nazwane groszami. Dochody królewskie zwiększyły się dzięki rozwojowi żup solnych w Bochni i Wieliczce oraz nowym podatkom. Król mógł więc postawić ponad 50 obronnych zamków i otoczyć murami wiele miast. Miasta otrzymały przywileje, m.in. prawo składu oraz przymus drogowy.

Na podstawie: W. Bobiński, *Wędrówka przez czas* [...], Kraków 1995.

Zadanie 7. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Opisane w tekście działania zostały podjęte przez

- A. pierwszego władcę Polski.
- B. władcę, który podzielił Polskę na dzielnice.
- C. ostatniego króla Polski z dynastii Piastów.
- D. króla Polski z dynastii Andegawenów.

Zadanie 8. (0–1)

Wyjaśnij znaczenie pojęcia *prawo składu*.

.....

.....

Zadanie 9. (0–1)

Źródło 1. Fragmenty relacji

Tekst A

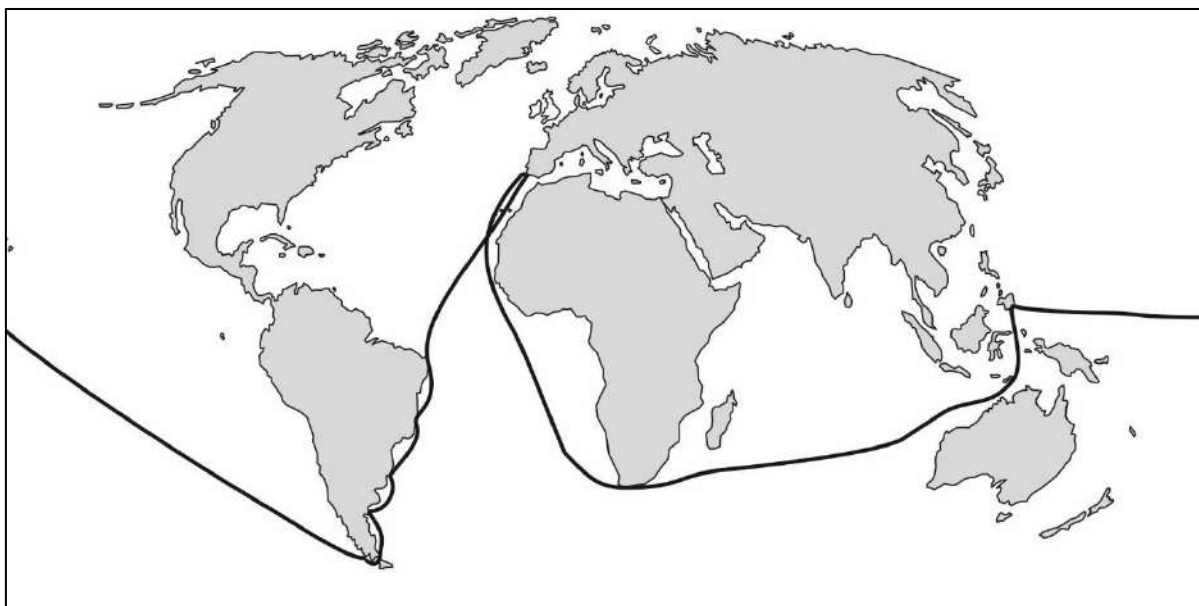
Wyłynęliśmy na spokojne morze, po którym żeglowaliśmy trzy miesiące i 20 dni: jedliśmy tylko stare suchary, pełne robactwa i cuchnące, piliśmy wodę gnijącą i cuchnącą. Słusznie nazwano morze to spokojnym, gdyż przez ten czas nie spotkała nas żadna burza i nie widzieliśmy lądu z wyjątkiem dwu małych, niezamieszkanycch wysp.

Tekst B

Na trzydziesty drugi dzień po wyjeździe przybyłem na Morze Indyjskie i odkryłem tam bardzo liczne i gęsto zaludnione wyspy, które bez czyjegokolwiek protestu objąłem w posiadanie naszego najmiłociwszego króla przez zawieszenie flagi hiszpańskiej. Pierwszą z owych wysp nazwałem San Salvador.

Na podstawie: *Wiek XVI–XVIII w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów*, opr. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1999.

Źródło 2. Mapa

Na podstawie: *Szkolny atlas historyczny*, Warszawa 2013.

Odpowiedz, który tekst (A czy B) jest fragmentem relacji z wyprawy przedstawionej na mapie. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź –

Uzasadnienie –

.....

Zadanie 10. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

31 października 1517 roku zakonnik i profesor uniwersytetu w Wittenberdze wygłosił kazanie. Nie zgadzał się ze sprzedażą odpustów przez Kościół. Wzywał przeciwników do publicznej dyskusji.

Na podstawie: *Wielka historia Polski*, praca zbior., t. II, Kraków 2003.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1., 2. albo 3.

Informacje zawarte w tekście dotyczą działalności

A.	Jana Kalwina,	ponieważ to on	1.	stworzył zasadę, według której losy człowieka są z góry określone przez wolę Boga.
B.	Marcina Lutra,		2.	poddał publicznej krytyce handel odpustami.
			3.	ogłosił się zwierzchnikiem stworzonego przez siebie Kościoła.

Zadanie 11. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

Mówiono o nim *Król Słońce*, sprawował bowiem rządy tak, aby wszystko i wszyscy kręcili się wokół niego. Podobno zwykle był o sobie mówić: *Państwo to ja* – co oznaczało, że w osobie monarchy ucieleśnia się autorytet państwa.

Na podstawie: K. Zielińska, Z.T. Kozłowska, *U źródeł współczesność*, Warszawa 2000.

Uzupełnij zdanie.

W tekście opisano króla Francji, którym był

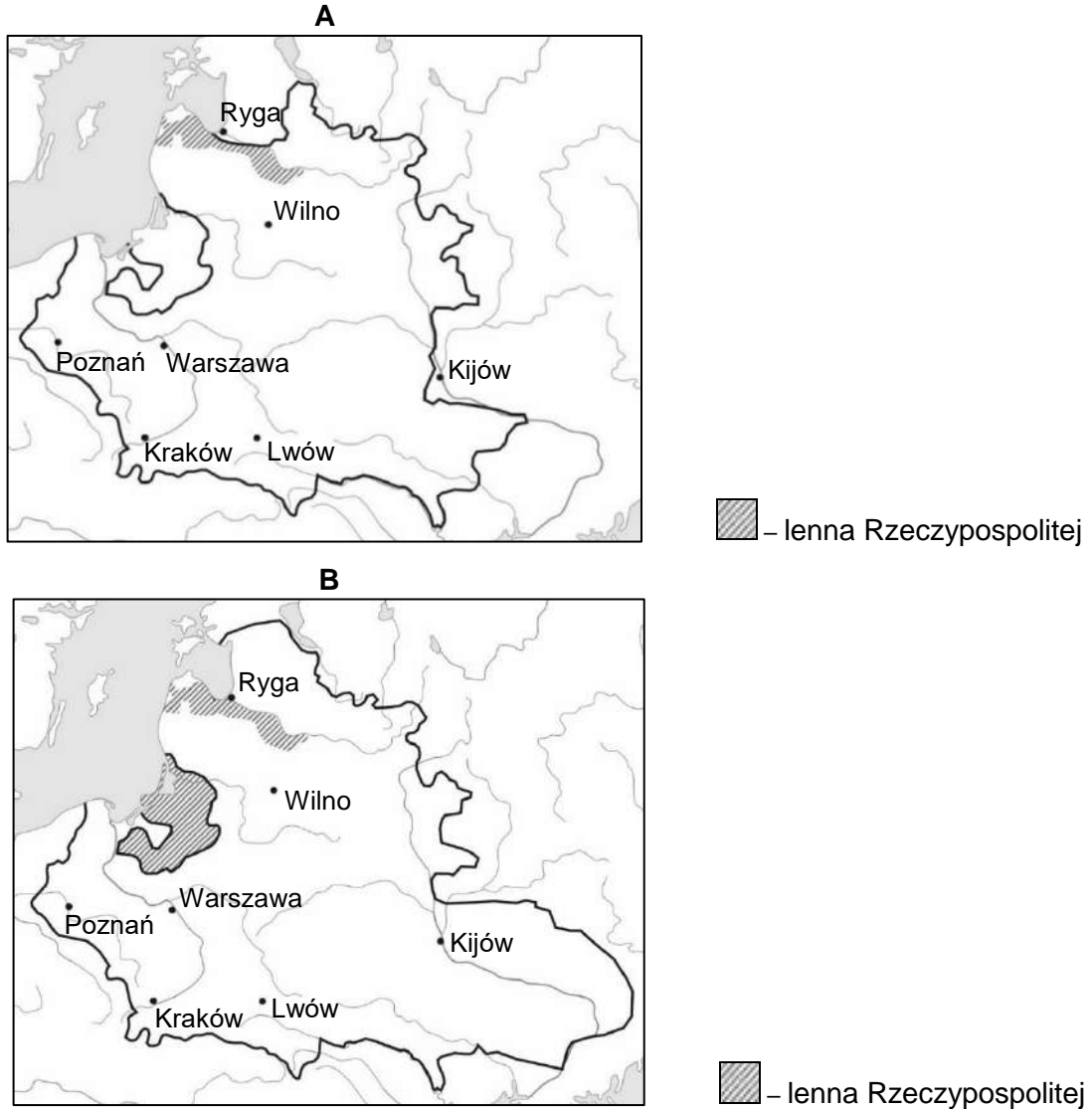
Zadanie 12. (0–1)

Źródło 1. Fragment tekstu popularnonaukowego

Na sejmie w Lublinie połączono Polskę i Litwę w jedno państwo. Nazywano je Rzeczypospolitą Obojga Narodów. Miało wspólnego króla i sejm. Szlachta polska i litewska miała takie same przywileje.

Encyklopedia szóstoklasisty, praca zbior., Kraków 2003.

Źródło 2. Mapy

Na podstawie: *Szkolny atlas historyczny, Warszawa 2013.*

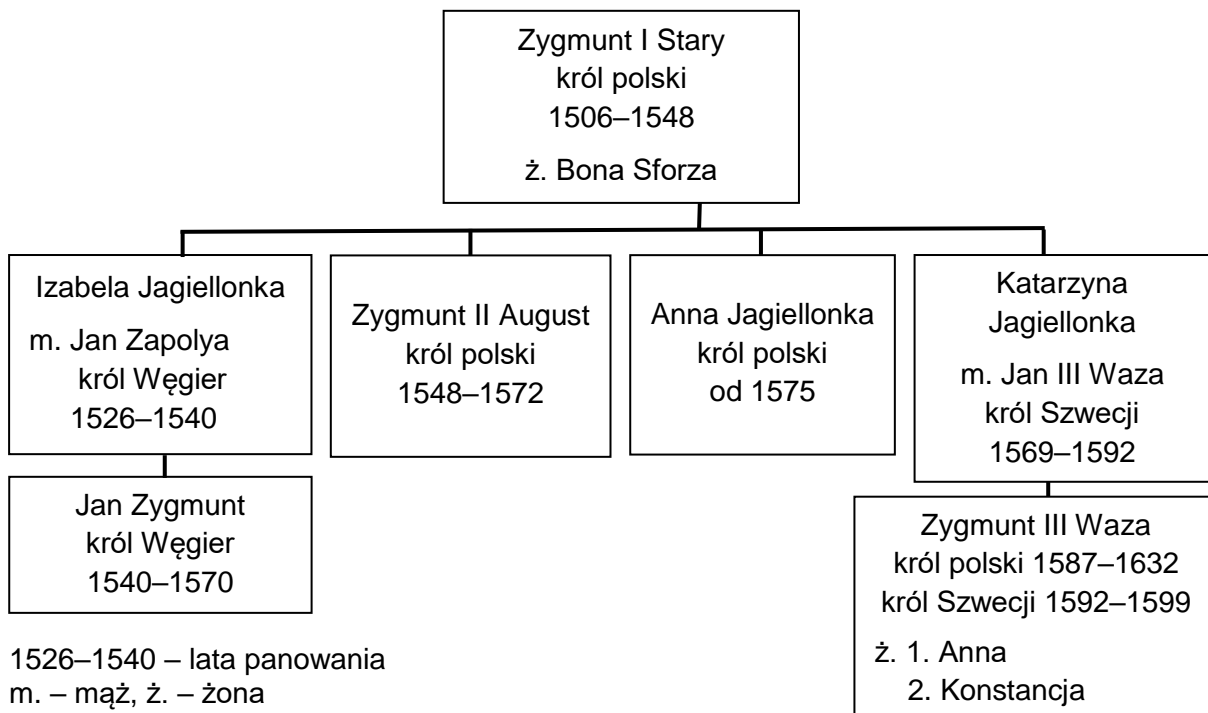
Odpowiedz, na której mapie (A czy B) pokazano granice państwa, którego powstanie zostało opisane w tekście. Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź –

Uzasadnienie –

.....

Tablica genealogiczna do zadań 13. i 14.

Na podstawie: *Encyklopedia popularna PWN*, Warszawa 2013.

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Izabela Jagiellonka i Katarzyna Jagiellonka były siostrami

- A. Zygmunta III Wazy.
- B. Zygmunta II Augusta.
- C. Zygmunta I Starego.
- D. Jana Zygmunta.

Zadanie 14. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

Osadzenie tego króla na tronie było pomysłem jego ciotki. Był przecież jej ukochanym siostrzeńcem. Po matce był Jagiellonem. Nazywała go swym ukochanym Zygmuntem.

Na podstawie: B. Maciejowska, M. Maciorowski, *Władcy Polski. Historia na nowo opowiedziana*, Warszawa 2018

Uzupełnij zdanie.

W tekście zostały opisane okoliczności wyboru na króla Polski.

Zadanie 15. (0–2)

Fragmenty opracowania popularnonaukowego

Tekst A

W jego czasach tworzyli Mikołaj Rej i Mikołaj Kopernik. Dwór niczym nie różnił się od zachodnioeuropejskich. Pojawili się na nim światli Włosi. Pięknie rozbudował Wawel, którego dzisiejszy wygląd właśnie jemu zawdzięczamy.

Tekst B

Ten król o Szwecji nie zapomniał. Przeniósł więc siedzibę królewską do Warszawy, która zawdzięcza mu szybki rozwój. Obecność dworu powodowała budowę domów i pałaców magnackich. Osiedlali się w niej artyści i rzemieślnicy.

Tekst C

Zbudował Wilanów. Przebudował Zamek Królewski w Warszawie i odnowił Wawel. Te siedziby budowały znaczenie rodziny królewskiej. Stały w nich wspaniałe rzeźby i pomniki, a na ścianach wisały obrazy.

Tekst D

Na Zamku Królewskim król kazał stworzyć tzw. Salę Narodową. Zawisło w niej sześć wielkich obrazów Bacciarellego: *Odsiecz Wiednia*, *Pokój chocimski*, *Unia lubelska*, *Hołd pruski*, *Kazimierz Wielki słuchający próśb chłopów* oraz *Nadanie przywilejów Akademii Krakowskiej*.

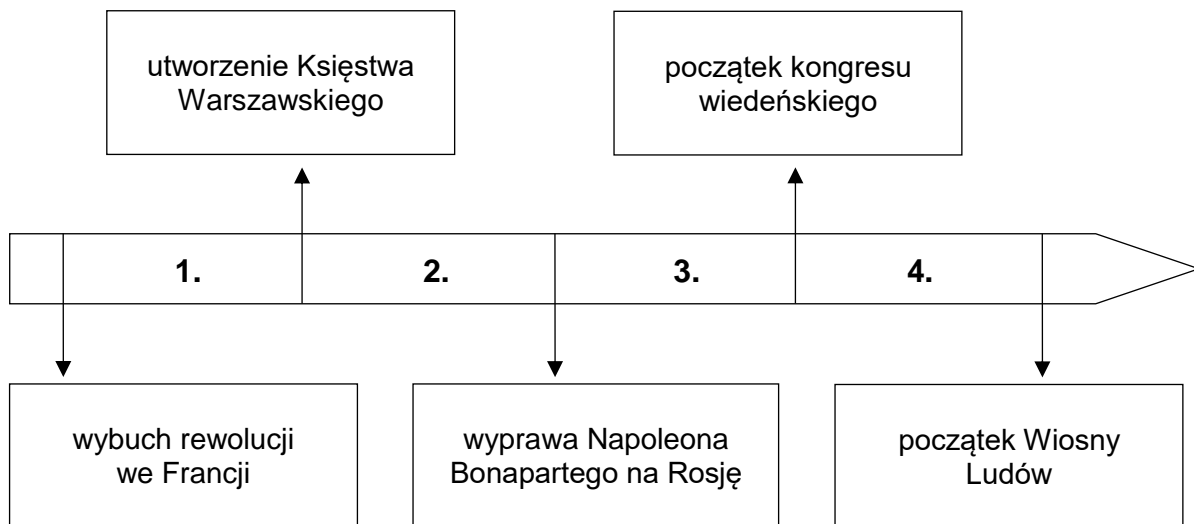
Na podstawie: B. Maciejewska, M. Maciorowski, *Władcy Polski. Historia na nowo opowiedziana*, Warszawa 2018.

Każdemu królowi przyporządkuj opis jego dokonań. Wybierz go spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli wybierz właściwą literę.

Uwaga! Dwa opisy pozostaną niewykorzystane.

15.1.	Jan III Sobieski	A	B	C	D
15.2.	Stanisław August Poniatowski	A	B	C	D

Zadanie 16. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Legiony Polskie we Włoszech pod dowództwem Jana Henryka Dąbrowskiego powstały w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 17. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

Po pokoju w Tylży Poznań stał się stolicą departamentu. Miasto odzyskało w tych latach polskie oblicze – urzędy i różne funkcje znów objęli Polacy. Niemcy masowo uchodzili do Prus. Również Żydzi witali Francuzów i wojska Dąbrowskiego jak zbawców.

Na podstawie: Z. Boras, L. Trzeciakowski, *W dawnym Poznaniu*, Poznań 1969.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tekst opisuje wydarzenia z historii Poznania z lat

- A. 1795–1807.
- B. 1807–1815.
- C. 1815–1830.
- D. 1830–1848.

Zadanie 18. (0–1)

Fragment tekstu popularnonaukowego

Najważniejszą decyzją sejmu jako najwyższej władzy państwa i narodu, była detronizacja Mikołaja I. Debata sejmowa odbyła się 25 stycznia na Zamku Królewskim. Wśród okrzyków publiczności „Nie ma Mikołaja!” sejm uchwalił złożenie cara z polskiego tronu.

Na podstawie: T. Łepkowski, [...], Warszawa 1987.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tekst odnosi się do wydarzeń z czasów

- A. insurekcji kościuszkowskiej.
- B. obrad Sejmu Czteroletniego.
- C. powstania listopadowego.
- D. powstania styczniowego.

Zadanie 19. (0–1)

Tablice upamiętniające wydarzenia z czasów rozbiorów

1.

Napis na tablicy: Roku 1830 dnia 29^{go} listopada o godzinie 7^{ej} wieczornej podchorążowie tu skoszarowani pod przewodnictwem podporucznika Piotra Wysockiego porwali za bronię rozpoczynając walkę narodu o niepodległość

2.

Napis na tablicy: Tu obozował Tadeusz Kościuszko 9 i 10 czerwca 1794 r.

3.

Napis na tablicy: Pamięci bohaterów-powstańców poległych w walkach o niepodległość w październiku 1863 roku w Mrzygłodziu

4.

Napis na tablicy: Na pamiątkę poległych w Warszawie w d. 27 lutego, 8 i 9 kwietnia 1861 r.

www.art.srodmiescie.warszawa.pl; www.polskaniezwykla.pl; www.pik.kielce.pl

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Tablice upamiętniające wydarzenia, do których doszło w czasie XIX-wiecznych powstań przeciwko zaborcom, zostały oznaczone numerami

- A. 1. i 4.
- B. 2. i 3.
- C. 3. i 4.
- D. 1. i 3.

Zadanie 20. (0–3)

Rysunek satyryczny

www.bildarchivaustria.at

20.1. Podaj nazwę XX-wiecznego konfliktu zbrojnego, do którego nawiązuje rysunek.

.....

20.2. Wyjaśnij, co autor rysunku chciał przekazać.

.....

.....

20.3. Wybierz jeden element graficzny rysunku i wyjaśnij jego symbolikę.

.....

.....

Zadanie 21. (0–3)

Czy zgadzasz się z opinią, że Polacy sami wywalczyli niepodległość w 1918 roku? Swoje stanowisko uzasadnij. Podaj dwa argumenty, w których odwołasz się do konkretnej wiedzy historycznej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22. (0–1)

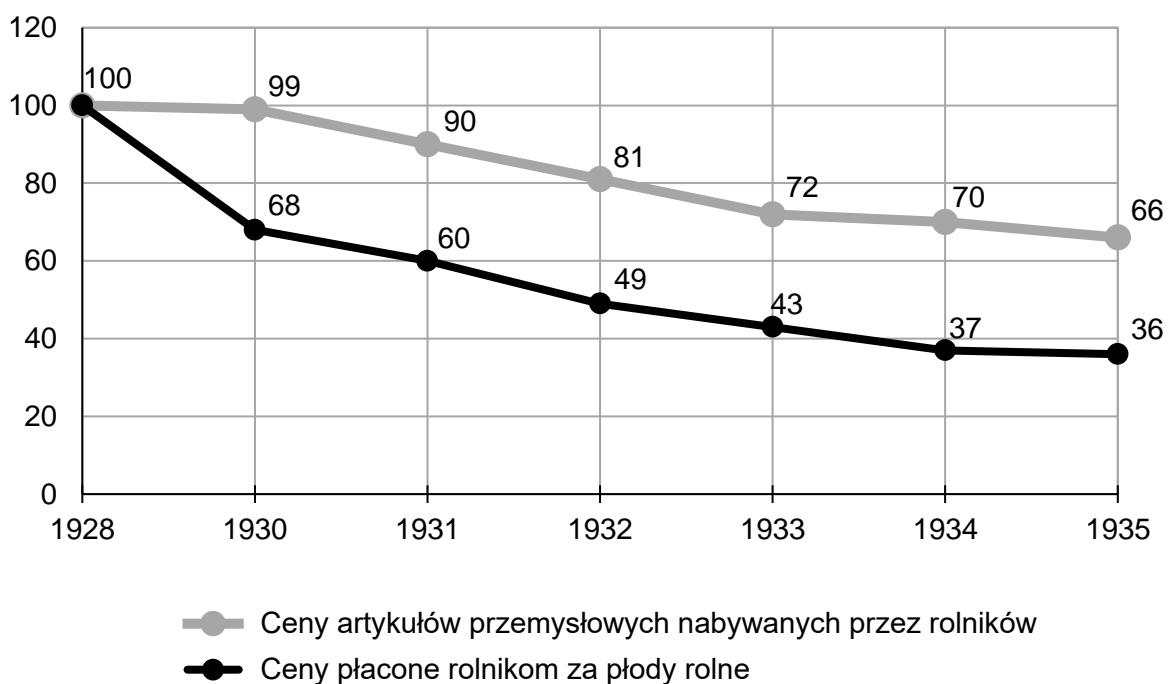
Spośród poniższych wydarzeń oznaczonych literami A–D wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i wydarzenie chronologicznie ostatnie. W każdym wierszu tabeli wpisz właściwą literę.

1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	wydarzenie chronologicznie ostatnie	

- A. Początek budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego.
- B. Uchwalenie konstytucji marcowej.
- C. Początek budowy portu w Gdyni.
- D. Wprowadzenie do obiegu polskiego złotego.

Zadanie 23. (0–1)

Wskaźniki cen artykułów sprzedawanych i nabywanych przez rolników w Polsce w latach 1928, 1930–1935 (1928 = 100)

Na podstawie: J. Skodlarski, *Historia gospodarcza*, Warszawa 2012.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

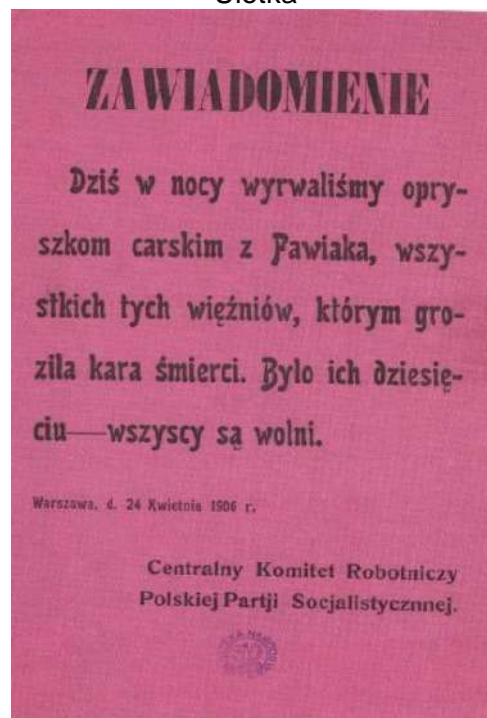
Rolnik w 1934 roku musiał sprzedać więcej produktów rolnych, żeby móc kupić te same ilości artykułów przemysłowych co w 1928 roku.	P	F
Powyższe dane wskazują na stopniowe poprawianie się warunków życia mieszkańców wsi.	P	F

Zadanie 24. (0–1)

Fotografia

Ulotka

www.muzeum-niepodleglosci.pl; W. Milewska, *Niepodległość. Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego*, Kraków 2018.

Czy oba źródła odnoszą się do tego samego XX-wiecznego konfliktu zbrojnego? Uzasadnij swoją odpowiedź. Odwołaj się do treści obu źródeł.

Odpowiedź –

Uzasadnienie –

.....

Zadanie 25. (0–1)

Mapa

	Niemcy i ich sojusznicy		– granice państw
	obszary okupowane przez Niemców i ich sojuszników		– granica tzw. Wielkich Niemiec
	państwa koalicji antyhitlerowskiej	1	– Protektorat Czech i Moraw
	państwa neutralne	2	– Generalne Gubernatorstwo

Na podstawie: J. Tyszkiewicz, E. Czapiewski, *Historia Powszechna. Wiek XX*, Warszawa 2012.

Czy na mapie przedstawiono granice państw europejskich z 1940 roku? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Odpowiedź –

Uzasadnienie –
.....

Zadanie 26. (0–1)

1.

2.

3.

4.

www.wilczetropy.ipn.gov.pl; www.historia.org.pl; www.pamięć.pl; www.pl.wikipedia.org

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Plakat stworzony przez polską niepodległościową organizację antykomunistyczną został oznaczony numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.
- D. 4.

Zadanie 27. (0–2)

Tekst A

Fragment artykułu prasowego

W dniu 28 czerwca doszło do zająć ulicznych na terenie Poznania. Na miejsce wypadków udali się przedstawiciele Rządu i Komitetu Centralnego PZPR z Premierem Józefem Cyrankiewiczem na czele.

Na podstawie: W. Zdziabek, *Ćwiczenia z historii dla szkół średnich. Od zakończenia II wojny światowej do początków III Rzeczypospolitej*, Poznań 2000.

Tekst B

Fragment dokumentu

Przez dwa miesiące trwały obrady Okrągłego Stołu. W ich trakcie poszukiwano najbardziej skutecznych środków naprawy Rzeczypospolitej.

Na podstawie: www.ofop.eu

Tekst C

Fragment listu protestacyjnego

Jesteśmy oburzeni biciem pielęgniarek i lekarzy, którzy udzielali pomocy po brutalnej interwencji oddziałów ZOMO i WP na kopalni „Wujek” w Katowicach.

Na podstawie: www.polska1918-89.pl

Tekst D

Fragment dokumentu

Komisja Rządowa i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy po rozważeniu 21 żądań strajkujących załóg Wybrzeża uznaje za celowe powołanie nowych związków zawodowych.

Na podstawie: www.solidarnosc.org.pl

W którym tekście, spośród oznaczonych literami A–D, opisane jest wydarzenie chronologicznie najwcześniejsze, a w którym – najpóźniejsze? W każdym wierszu tabeli wybierz właściwą literę.

Uwaga! Dwa teksty pozostaną niewykorzystane.

27.1.	Tekst, opisujący wydarzenie chronologicznie najwcześniejsze.	A	B	C	D
27.2.	Tekst, opisujący wydarzenie chronologicznie najpóźniejsze.	A	B	C	D

Zadanie 28. (0–1)

Fotografia

www.qc-berlin.eu

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Powyższa fotografia upamiętnia przełomowe wydarzenie z

- A. 1948 roku.
- B. 1953 roku.
- C. 1961 roku.
- D. 1989 roku.

